

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เรื่อง หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 ห้อง คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/4 นักเรียน รวม 139 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มด้วยการจับสลากห้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 แผน จำนวน 14 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยแต่ละฉบับมีรายละเอียดดังจะนำเสนอต่อไปนี้

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขา

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้

3.1.2 ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เกี่ยวกับความสำคัญ ธรรมชาติ/ลักษณะเฉพาะ การวัดและประเมินผล แหล่งการเรียนรู้(กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 1-24)

3.1.3 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาและเอกสารเกี่ยวกับหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ และ จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 7 แผน 14 ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เบญจศีล	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เบญจธรรม	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 สุจริต 3	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 พุจริต 3	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 พรหมวิหาร 4	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 ความกตัญญูกตเวที	
ต่อประเทศไทย	จำนวน 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 มงคล 38	จำนวน 2 ชั่วโมง

3.1.4 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอนจาก คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราชพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.1.5 กำหนดรูปแบบเพื่อเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีส่วนประกอบของ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ดังนี้

- 1) มาตรฐานการเรียนรู้
- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) สาระสำคัญ
- 4) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 5) สาระการเรียนรู้
- 6) กระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา
- 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้
- 8) การวัดและประเมินผล

3.1.6 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมโดยในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

3.1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง

3.1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังรายชื่อต่อไปนี้

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 1) นางชนาภรณ์ ชูเรือง กศ.ม. หลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
- 2) นางบุญล้อม คำภักดี ศษ.บ. สังคมศึกษา ตำแหน่ง ครูเชี่ยวชาญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
- 3) นางสุวิชา ตรีนาจ กศ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการสอน
- 4) นางสาวสังวาลย์ หาญอาสา กศ.ม. การวัดผลและการศึกษา ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล
- 5) นายธรรมวัฒน์ วิสัยพิศ กศ.ม. การวิจัยการศึกษา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดป่าเรไร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

3.1.9 นำแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมมาหาค่าเฉลี่ย โดยเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 102-103)

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ระดับความเหมาะสม	ระดับคะแนนเฉลี่ย
เหมาะสมมากที่สุด	4.51 - 5.00
เหมาะสมมาก	3.51 - 4.50
เหมาะสมปานกลาง	2.51 - 3.50
เหมาะสมน้อย	1.51 - 2.50
เหมาะสมน้อยที่สุด	1.00 - 1.50

โดยให้ค่าความเหมาะสมเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ย 4.54 หมายความว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ภาคผนวก ก หน้า 107)

3.5.10 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อกำหนดจำนวนข้อสอบที่ต้องการสร้างทั้งหมดและจำนวนที่ต้องการจริง
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเบญจศีลเบญจธรรม สุจริต 3 ทุจริต 3 พรหมวิหาร 4 ความกตัญญูทศเวทีต่อประเทศชาติ และมงคล 38 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 81-101)
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบเป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 55 ข้อ เพื่อจะเลือกไว้ใช้จริง 40 ข้อ ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์หน่วยการเรียนรู้ เรื่องหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา และจำนวนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลำดับ ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	จำนวนข้อสอบวัด ผลสัมฤทธิ์	
				จำนวนที่ สร้าง ทั้งหมด	จำนวน ที่ ใช้จริง
1	ส 1.1 ป. 4/4, ป. 4/7	1. อธิบายความหมายของ เบญจศีล (K) 2. สามารถนำแนวปฏิบัติตาม หลักเบญจศีลไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (P) 3. เห็นคุณค่าและศรัทธาใน เบญจศีล (A)	เบญจศีล	8	6
2	ส 1.1 ป. 4/4, ป. 4/7	1. อธิบายความหมายของ เบญจธรรม (K) 2. สามารถนำแนวปฏิบัติตาม หลักเบญจธรรมไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (P) 3. เห็นคุณค่าและศรัทธาใน เบญจธรรม (A)	เบญจ ธรรม	8	6
3	ส 1.1 ป. 4/4, ป. 4/7	1. อธิบายความหมายของ สุจริต 3 (K) 2. สามารถนำแนวปฏิบัติตาม หลักสุจริต 3ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (P) 3. เห็นคุณค่าและศรัทธาใน สุจริต 3 (A)	สุจริต 3	8	6

ลำดับ ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	จำนวนข้อสอบวัด ผลสัมฤทธิ์	
				จำนวนที่ สร้าง ทั้งหมด	จำนวน ที่ ใช้จริง
4	ส 1.1 ป. 4/4, ป. 4/7	1. อธิบายความหมายของ ทุจรีต 3 (K) 2. สามารถนำแนวปฏิบัติตาม หลักทุจรีต 3 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (P) 3. เห็นคุณค่าและศรัทธาใน ทุจรีต 3 (A)	ทุจรีต 3	8	6
5	ส 1.1 ป. 4/4, ป. 4/7	1. อธิบายความหมายของ พรมวิหาร 4 (K) 2. สามารถนำแนวปฏิบัติตาม หลักพรมวิหาร 4 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (P) 3. เห็นคุณค่าและศรัทธาใน พรมวิหาร 4 (A)	พรมวิหาร 4	8	6
6	ส 1.1 ป. 4/4, ป. 4/7	1. อธิบายความหมายของ กตัญญูกตเวทิต่อประเทศชาติ(K) 2. สามารถนำแนวปฏิบัติตาม หลักความกตัญญูกตเวทิต่อ ประเทศชาติไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (P) 3. เห็นคุณค่าและศรัทธาการ กตัญญูกตเวทิต่อประเทศชาติ (A)	ความ กตัญญู กตเวทิต่อ ประเทศ ชาติ	7	5

ลำดับ ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เรื่อง	จำนวนข้อสอบวัด ผลสัมฤทธิ์	
				จำนวนที่ สร้าง ทั้งหมด	จำนวน ที่ ใช้จริง
7	ส 1.1 ป. 4/4, ป. 4/7	1. อธิบายความหมายของ มงคล 38 (K) 2. สามารถนำแนวปฏิบัติตาม หลักมงคล 38 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (P) 3. เห็นคุณค่าและศรัทธาใน มงคล 38 (A)	มงคล 38	8	5
ข้อสอบที่ใช้ได้จริง				55	40

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นพร้อมแบบประเมินเสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อ
ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบความถูกต้องและประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของ
แบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เห็นว่าสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 เห็นว่าไม่สอดคล้อง

6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินมาหาค่าดัชนีความ
สอดคล้องระหว่างข้อคำถามแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สูตร IOC (Item
Objective Cogruency Index) (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 105) โดยเลือกแบบทดสอบที่มีค่า IOC
ตั้งแต่ 0.50 – 1.00

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่
คาดหวัง มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 ถือเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่
ใช้ได้ (ภาคผนวก ก หน้า 128)

7. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปทดลองหาความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ที่เรียนเรื่องนี้มาแล้วและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 34 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ชัดเจน หรือไม่ตอบให้ 0 คะแนนแล้ววิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-0.10 จำนวน 40 ข้อ และได้ข้อสอบที่มีค่าความยากตั้งแต่ 0.59-0.79 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.29-0.71 (ภาคผนวก ก หน้า 128)

8. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ จำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 169) พบว่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 (ภาคผนวก ก หน้า 128)

9. จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทำสำเนาข้อทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบในการนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

3.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวคิดแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งคำนึงถึงข้อควรคำนึง ข้อควรเขียนความรู้สึกรู้สึก ความเชื่อหรือความตั้งใจที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไปไม่ใช่เป็นความเท็จและเป็นข้อความที่สั้นเข้าใจง่ายและชัดเจนในการเรียนรู้

3.3.2 สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษาความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 40 ข้อ คือ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์. 2542 : 75)

คะแนน	4.51-5.00	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน	3.51-4.50	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยมาก
คะแนน	2.51-3.50	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนน	1.51-2.50	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยน้อย
คะแนน	1.00-1.50	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาความเหมาะสมของข้อความและความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามเชิงปฏิบัติการของความพึงพอใจ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ ค่า IOC (สุรวาททองบุ. 2550 : 105) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ

ให้คะแนน	+1	เห็นว่าสอดคล้อง
ให้คะแนน	0	ไม่แน่ใจ
ให้คะแนน	-1	เห็นว่าไม่สอดคล้อง

3.3.4 นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณความสอดคล้อง โดยเลือกแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 เป็นเกณฑ์ตัดสินที่ถือว่ามีความเหมาะสม ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจ พบว่า แบบวัดความพึงพอใจทั้ง 20 ข้อ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาพิมพ์เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 34 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน และคัดเลือกจำนวนข้อที่เข้าเกณฑ์และที่ ต้องการไว้จำนวน 20 ข้อ

3.3.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว นำไปทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 นำหนังสือขออนุญาตดังกล่าวไปติดต่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

4.3 การทดสอบก่อนเรียนนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 40 ข้อ และแบบทดสอบในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 30 ข้อ ไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการทดลองสอน

4.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม สุจริต 3 ทุจริต 3 พรหมวิหาร 4 ความกตัญญูคุณเวทิต่อประเทศชาติ และมงคล 38 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาสอน 14 ชั่วโมง

4.5 ทดสอบหลังเรียน เมื่อสอนครบตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณชุดเดิม

4.6 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เรื่อง เมฆงศีลเบญจธรรม สุจริต 3 ทุจริต 3 พรหมวิหาร 4 ความกตัญญูกตเวทีต่อประเทศชาติ และมงคล38กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.7 ตรวจสอบผลการทดสอบ นำคะแนนที่ได้มาทำการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5.2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบไตรสิกขา

5.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ t-test (Dependent Sample)

5.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 104) โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย(Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2546: 105) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 106) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 การหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหา และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม

แบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร IOC (ITEM Objective Congruency Index)

หาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (สุรวาท ทองบุ. 2550 : 105-106)

สูตรการหาค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือดัชนีระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.2.2 การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 84) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ระดับความยาก
R แทน จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด
N แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

6.2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 90) ดังนี้

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 n_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือที่สอบผ่านเกณฑ์
 n_2 แทน จำนวนผู้ที่ไม่รอบรู้หรือที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์

6.2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ใช้วิธีของ Kuder-Richardson คือ KR-20 (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 88) ดังนี้

$$KR_{20}: r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \sum s^2 \right)$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
k แทน จำนวนข้อสอบ
p แทน อัตราส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่ง ๆ
q แทน อัตราส่วนของผู้ตอบผิดในข้อหนึ่ง ๆ = 1-p
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

6.2.5 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 154)

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง จำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบประจำบทเรียนระหว่างเรียน ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง จำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$$E_1 = \frac{\left(\frac{\sum x}{N}\right)}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้

A แทน คะแนนเต็มของแบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\left(\frac{\sum x}{N}\right)}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum x$ แทน คะแนนรวมจากคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

6.2.6 การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ จากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Effectiveness Index) โดยใช้วิธีของกูคแมน, เฟลคเทอร์และชไนเดอร์ (Goodman, Fletcher and Schnieder) จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 159)

$$E.I = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนของทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}}$$

เมื่อ E.I แทน ดัชนีประสิทธิผล

6.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

6.3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน จากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ t-test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 159) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY